

Iz okolice Zaplaške na Dolenskem 14. julija. Ko bi Turki — pripoveduje pripovedka — nad Krajnce planili, bi ti v goro na Zaplaz zbežali, kjer bi jih od vsih strani Turki stiskali. K njih veliki britkosti bi se kuga pridružila, ter jih kot muhe morila. V ti nadlogi bi se k Mariji prečisti Devici obernili, nje podobo na hrast obesili in jo pomoči prosili. Njih prošnja bi brez uspeha ne ostala, ne le ozir kuge, temuč tudi turška derhal bi sama od sebe zapustila te kraje. V zahvalo bi spleli Materi božji utico okoli podobe, ktero bi o ponočnem času neka svitloba razsvitljevala. To jim bi bil živ dokaz, da Marija s svojo brambo med njimi prebiva. Z utico pleteno, kajti nedostojno slavi Matere božje, nezadovoljni bi na tem mestu sozidali kapelico. Ponočna svitloba bi vse od rev stiskane po deželisem vabila prosit Marijo pomoči. Tako bi neka žena z otrokom na Kumu v tešnjavi zadušenim v to kapelico prišla in dete na svojo nezmerno radost oživeti vidila. To čudo bi se tudi po bližnjih deželah, štajarski in horvaški, razglasilo in romarjev iz vsih teh krajev sem na jate vabilo. Celó horvaški vojaki bi leta 1848 na Talijanskem s klicom: „pomoz Bog i zaplaška Majko božja!“ srečno naskočili mesto Treviž. V začetku 19. veka, ko so Francozi praznike Matere božje zatirati jeli, so ljudje verveli (vrel) na Zaplaz, uneti od ljubezni do božje porodnice, jo na tem samotnem homcu častit. Ti prekoredni in vedni romarski poti so pobudili cerkveno in deželsko pozornost in prizadevo zatreti ta božji pot; zatorej je bila kapelica ta dvakrat zaporedoma poderta. Slučaj je pa hotel, da je nar veči zopernik kapele ob času njenega podiranja nevarno zbolel, in konj naglo poginil tistemu, ki je prijezdil gledat, ali je res dopoljeno povelje, ki je velelo podreti kapelo. Zatorej se ni s tem silovitim početjem nič doseglo, timveč se je zbudila še večja unema v romarjih, na tem kraji častiti Devico.

Krasna kapela se leta 1848 na rečenem homcu vzdigne, kijo je Kurc Goldenstajnski veličastno izmalal. Tu vidiš v djanji, kako se dopolnjujejo nezmerne želje človeškega serca: Božja porodnica zapuša ta revni in minljivi svet; nošena od božjih angelov stoji že nad oblaki, njeno serce, njene oči išejo svojega stvarnika. Pod njo na tleh stojé Jezusovi izvoljeni za njo iti hrepeneči. Zaterti in revni človek, ki na tem svetu le grenki kelih pije, se joka od mila premišljevanja ta prizor, ker mu pravi: „bodi potolažen! ako si tu reven, tam boš srečen, tudi ti pojdeš k svojemu večnemu očetu“.

V blagoslovilo te kapele so naš preljubljeni knezoškof dovolili 21. junija t. l. in k overšilu tega opravila trebanškega dekana g. Jožefa Rozmana pooblastili. Ljudstvo po deželi, ki je tega komej pričakovalo, se je 8. dan t. m. k ti slovesnosti obilno zbralo, in gospod dekan, sloveč govornik, mu je s krepko, miloglasno besedo koristnost pa tudi škodljivost božjih potov v pridigi živo popisal. Pesem k ti svečanosti nam je naš slavni g. Peter Hicinger spisal. Kobe.

Iz Ljubljane. Za gotovo moremo povedati, da razun enega domačega človeka ni še noben Ljubljančan za kolero umerl. V bolnišnici vojaški so nek trije popotni vojaki umerli. Al za tega voljo še hvala Bogu! ne moremo reči, da imamo že kugo kolero v Ljubljani, kakor so nekteri Teržacani v pondeljšk hrup zagnali, ko so jo pretekli teden sem privreli, v pondeljšk jo pa zatega voljo spet preč popihali, tako, da neka velika gostivnica, ki je bila pred polna ptujih gostov, je bila ko bi bil trenul, prazna. Nam se smilijo ljudje, ki so tako nezmerno plahi, al to ni prav, da drugim nepotreben strah delajo. Serčnost res ni na Laškem domá. Tistemu pa, ki je iz gole dobičkarije po Ljubljani laž raznesel, da v Bledu je tako polno ljudi, da nobenega gosta ne morejo več sprejeti, bi radi rekli: „česar ne želiš sebi, ne želi bližnjemu!“ Sicer pa moremo bravcem še to novico povedati, da iz Laškega potujoči vojaki

ostanejo nek na svojih štacijah, kjer so sedaj, dokler huda vročina terpi. To je dobro za zdravje vojakov, pa tudi za okolice po poti, kjer vojaki postajajo. — V nedeljo je bil slovesen dan v Knapovši, rudniku, eno uro nad Soro. Pokanje možnarjev je oznanovalo prijazni dolinici blagoslovljenje ravno dodelane topivnice in jame, kjer so se bogate svinčene žile odperle. Več od tega rudnika, ki po večletnem trudu sedaj deležnikom obeta povračilo obilnih stroškov in mnogim prebivavcem te samotne okolice vsakdanji zaslužek, bomo drugo pot povedali.

Novičar iz raznih krajev.

Po naj višjem sklepu od 18. p. m. se ima čez leto, to je, 1. julija 1856 po vsem Českem doljno-austrijska mera in vaga vpeljati namest dozdej navadne. — Cesarski ukaz od 14. p. m. ponavlja, da se pri oddajanji civilnih cesarskih služb ima zvesto gledati na doslužene vojake, ako so za take službe pripravni. — Duhovniki austrijske armade so po izkasku novega vojnega imenika: vojaški vikár in škof J. M. Leonhard, vojaški konsistori pod vodstvom korarja P. Richly-a, 19 je vojaških superiorov, 218 vojaških kaplanov, vojaški pridigar je dr. Taubner, konsistorialni svetovavec obojne evangeljske vére. — Na vertu dunajske kmetijske družbe je v senci pod nekim sadnim drevesom iz enega zerna reží zrastle 58 bilk, skor v vsakem klasu je po 70 zern, v vsem skupaj tedaj okoli 4060 zern. Kmetijska družba je shranila s korenino vred to rodovitno bilje. — Iz mesta Steyer v zgornji Austrii se prodaja vsako leto sila veliko brúmd (dromelj) v Brasilijo, ker tamošnjim narodom je brenkati na brumde naj prijetniša muzika. — Rusovska vlada je dovolila izvožnjo žita iz Reni-a in Izmajla v Moldavi. — Vojske v Krimu te dni še ni bilo. Po povedbi nekega rusovskega vojaka, ki je všel k Francozom, je bil 11. dan t. m. admiral Nahimov ranjen in je potem kmalo umerl (?). — Omer-paša je nek za kolero zbolel. Sultan mu je unidan, ko se je hotel višjemu poveljstvu odpovedati, poslal drage darila, zraven tega mu je tudi lepo hišo (palačo) v Carigradu podaril in ga tako potolažil. — Od smerti angleškega vojskovodja Raglan-a se raznaša čudna novica: da ni namreč za kolero umerl, ampak da je znorel in se vstrelil. Nemogoče ni. — Tudi od perziškega cara ali šaha Šamyl-a pravijo, da je umerl in da rusovska vlada, berž ko je slišala njegovo smert, je poslala čez 80.000 vojakov do meje perzijske. — Sliši se, da lord Russel, eden naj veljavniših angleških ministrov, ki je bil tudi v poslednjem dunajskem zboru, je 13. dan t. m. iz ministerstva stopil. Poslanec Bulver je namreč unidan deržavnemu zboru nasvetoval: naj izreče, da Russel, ki je na Dunaji se austrijskemu predlogu za mirno spravo pridružil, v Londonu pa vendar ostal v ministerstvu, ki vse žile napenja za vojsko, ne zasluži več zupanja dežele. To, še bolj pa, da tudi ministerska stranka v zboru ni za-nj zoper Bulverjev predlog glasovala, ga je nek tako razžalilo, da je stopil iz ministerstva — če je res. — Na izhodnem morji so Angleži Rusom mesto Lovizo sožgali. — V Barceloni na Španjskem je nek spet mir; fabrikantje so delavce potolažili, da se ne puntajo več zoper nje. Deržavni zbor je dovolil, da vlada 230 milijonov realov (real po 13 kr.) na pósodo vzame; zajem je prostovoljen; če pa v 30 dnéh ne bo ta dnar prostovoljno v deželi podpisan, pride potem posejilo prisiljeno. — Na Nemškem je bilo prerožtvo zlo razglašeno, da 2. dan t. m. bo konec sveta; taka strašna vročina bode, da ljudje in živali bojo konec jemali, rastline sahnele, in gojzde se unemali itd. Lahkoverno ljudstvo je bilo res v takim strahu, da na prižnicah so mogli duhovni na vso moč tolažiti plahé ljudi, kterim se je še le kamen od serca odvalil, ko je 2. dan t. m. brez nesreče pretekeli!